

FRÅN
Kungl. Gymnastiska
Centralinstitutet
TILL
Gymnastik- och
idrottshögskolan

*En betraktelse av de
senaste 25 åren som
del av en 200-årig historia*

Redaktör Suzanne Lundvall
Gymnastik- och idrottshögskolan
Stockholm 2014

Innehållsförteckning

Del I – En självständig idrottshögskola i Stockholm

Från institution till en högskola för idrottens, skolans och samhällets behov <i>Suzanne Lundvall</i>	11
Mellan akademi och profession <i>Suzanne Lundvall</i>	29
Jubileumsåret <i>John Fürstenbach</i>	76
Studentkåren 2013 <i>Olof Unegård</i>	85

Del II – Utbildning

Läraryrket <i>Jane Meckbach & Bengt Larsson</i>	90
Hälsopedagogprogrammet <i>Eva Andersson, Staffan Hultgren, Lena Kallings & Eva Kraepelien Strid</i>	108
Tränarprogrammet <i>Anna Tidén & Jane Meckbach</i>	117
Sport Management <i>Eva Kraepelien Strid & Åsa Bäckström</i>	123
Från magisterkurs till masterexamen <i>Jane Meckbach & Maria Eklom</i>	127
Från idrottsgrenar till idrottslära <i>Gunnar Teng</i>	133

Ledarskap <i>Urban Bergsten & Jan Seger</i>	146
Laboratoriet för Tillämpad Idrottsvetenskap <i>Johnny Nilsson</i>	154
Undervisning inom rörelse, hälsa och miljö <i>Peter Schantz</i>	161

Del III – Forskning

Forskningen vid GIH åren 1988-2013 <i>Peter Schantz</i>	176
Fysiologisk forskning åren 1988-2013 <i>Björn Ekblom</i>	181
Fysiologisk forskning åren 1988-2002 <i>Jan Henriksson</i>	187
Fysiologisk forskning åren 1992-2013 <i>Kent Sablin</i>	194
Fysiologisk forskning åren 1997-2013 <i>Eva Blomstrand</i>	200
Historisk forskning <i>John S. Hellström & Leif Yttergren</i>	207
Pedagogisk forskning <i>Lars-Magnus Engström, Håkan Larsson, Suzanne Lundvall & Karin Redelius</i>	210
Psykologisk forskning <i>Peter Hassmén & Göran Kenttä</i>	240
Forskning inom rörelselära <i>Toni Arndt</i>	245
Forskning inom temaområdet rörelse, hälsa och miljö samt humanbiologi <i>Peter Schantz</i>	253

Sport innovation <i>Johnny Nilsson</i>	263
Forskarutbildning i idrottsvetenskap <i>Håkan Larsson</i>	272
Om forskningens dolda krafter och exemplet Berit Sjöberg <i>Peter Schantz</i>	275
Del IV – GIH:s lokaler	
Idrottshögskolans lokaler <i>Yvonne Wessman</i>	282
GIH:s nybyggnation 2001 – 2013 <i>Dimiter Perniklijski</i>	286
Världens äldsta idrottsbibliotek <i>Anna Ekenberg & Karin Jäppinen</i>	292
Del V – Konstnärlig utsmyckning	
Smideskonstverket Bollande egyptiska danserskor <i>Karin Törngren</i>	303
Svävar, driver <i>Helena Isoz</i>	305
Korssittande flickan som statyett <i>Suzanne Lundvall</i>	309
Författarförteckning	312

Från idrottsgrenar till idrottslära

Gunnar Teng

När GIH blev självständig högskola 1992 delades den nya Idrottshögskolan in i två institutioner. En idrotts- och hälsovetenskaplig institution och en idrottsdidaktisk institution. I slutbetänkandet av idrotts-högskoleutredningen står följande om ämnet idrott.

Jag ser det som en viktig uppgift för Idrottshögskolan att ta ansvar för utveckling av ämnet idrott och det specifika för ämnet, nämligen utbildning i olika moment av kroppsövningar och fysisk aktivitet (SUO 1990:3, s. 78).

Samtidigt som den ”nya” idrottshögskolan inrättades, förbereddes en ansökan om rätten att utfärda kandidatexamen i ämnet idrott. Innan den rätten var utfärdad var det inte möjligt att studera idrott på högre akademiskt nivå i Sverige. Det innebar att innehållet i dåvarande GIH-utbildning måste bearbetas och omstruktureras och den idrottsdidaktiska institutionen hade som sitt uppdrag att utveckla området idrottsdidaktik.

På GIH undervisades tidigare om metodik i olika idrottsgrenar, om människokroppen i ämnet humanbiologi och om skola, undervisning, individ och samhälle i ämnet pedagogik. Sett ur det perspektivet behövdes förändringar av utbildningen, som sammanförde de olika delarna till - det akademiska ämnet idrott varav ”utbildning i olika moment av kroppsövningar och fysisk aktivitet” var en del.

En annan faktor påverkade också utvecklingen på GIH. I slutet på 1980-talet och under 1990-talet diskuterades vad lärarprofession var och det utmynnade i att begreppet didaktik återinträdde inom högskoleväsendets lärarutbildningar (Annerstedt, 1991; Arfwedsson & Arfwedsson 1991, 1995; Blankertz 1987; Englund, 1984). För GIH var

utmaningen dels kravet på akademisering av ämnet idrott, dels på utveckling av didaktik inom lärarutbildningarna. I samband med en genomgripande kursplanerevidering på GIH 1988, framträdde embryot till en förändrad syn på innehållet i praktiska moment. Kursplanerevideringen sett ur ett lite större perspektiv innebar att all utbildning skulle samordnas i större kunskapsområden och benämnas som kurser. På GIH benämndes kurserna som kursområde (A – F). Inom ett kursområde fördes de idrotter som ingick i utbildningen samman till fyra grupperingar. Det var dessa fyra grupperingar som blev utgångspunkt för utveckling av ett sammanhållet kunskapsområde som senare fick namnet idrottslära. Det bör nämnas att inom ett annat kursområde återfanns bl.a. pedagogikens grunder, pedagogik i skolan, idrottslärarens arbete och *undervisningsmetodik*. Att undervisningsmetodik som allmänt begrepp hängde kvar visar att undervisningsmetoder ansågs vara allmänt tillämpbara som kunde appliceras oavsett ämnesinnehåll. Så såg inte den idrottsdidaktiska institutionen på läran om undervisning i idrott. Vi menade att undervisning förutom allmänna principer också måste omfatta ett ämnesinnehåll och att varje ämnesområde hade sin speciella karaktär som måste tas hänsyn till vid undervisning. Det ligger i linje med den kunskapsdebatt som fortfarande är aktuell, bl.a. menade Arnold (1979) att kunskaper i idrott omfattar tre dimensioner, som var kunskaper i, om och genom idrott. Till berättelsen om idrottslärans utveckling och framväxt hör också att det på GIH fanns två viktiga ämnesområden, rörelselära och träningslära, som indirekt påverkade arbetet med utvecklingen av ämnesområdet idrottslära. Ovanstående ämnesområden var strukturerade kring kunskaper som tydliggjorde läran om olika rörelseprinciper respektive träningsprinciper och dessa principer band samman respektive ämnesområde.

Inom den idrottsdidaktiska institutionen diskuterades vilka principer som skulle hålla samman ämnesområdet idrottslära. För det första var det viktigt att identifiera vilka mål som var centrala och gemensamma för idrottslära som ämnesområde. För det andra var det viktigt att de olika ämnesdelarna omfattade centrala rörelsekulturer i samhälle och skola. De olika rörelsekulturerna skulle således hänga samman men skulle också representera olika idrottsliga logiker, traditioner och idéer. Ett omfattande utvecklingsarbete om idrottslärans innehåll, mål och struktur genomfördes mellan åren 1992-1996 med en serie av insti-

tutionsmöten och seminarier. Björn Bolling, som var studierektor och lärare i bollspel tillsattes som redaktör för en skriftserie om idrottslära som skulle användas vid undervisningen inom de fyra centrala ämnesområden som slutligen utgjorde stommen i idrottslära. Jag återkommer till det fina arbete som Björn Bolling utförde under ett antal år tillsammans med kollegorna på den idrottsdidaktiska institutionen.

Indelningsprinciper för idrottslära

Det finns olika sätt att strukturera idrott, som t.ex. motionsidrott, rekreativ idrott och prestationsidrott, som är en traditionell indelning. En annan indelningsgrund skulle kunna vara en indelning efter den plats/arena där idrotten bedrivs som t.ex. uteidrotter, inneidrotter, vattenidrotter, is- och snöidrotter eller att aktiviteterna indelas efter antalet deltagare och då grupperas idrotterna under rubriker som t.ex. individuella idrotter och lagidrotter. Vidare skulle man kunna utesluta innehållet helt och hållet och bara ange mål för undervisningen som motorisk utveckling, fysisk utveckling, vilket är en styrande faktor för undervisningen i grund- och gymnasieskolan. Ingen av dessa modeller tillför någon egentlig förståelse för hur idrotterna är konstruerade.

Institutionen landade i att idrottslära skulle ha en annan logik än ovanstående mer traditionella indelningar. Idrottslära skulle vara inriktad på läran om idrotternas idé, dess former och konstruktioner. Idrottslära skulle omfatta såväl teori- och modellbildning som metodik för utveckling av tillämpbar idrottsdidaktik i olika kontexter. Interaktion mellan individ och utövande av olika idrottsformer var också en viktig aspekt för kunskapsöverförande och kunskapsutveckling inom området. Kunskapsområdet omfattade således såväl en faktadimension, en färdighetsdimension som en teoretisk kunskapsdimension. Vår utgångspunkt var att kunskaper alltid utvecklas i ett kontextuellt sammanhang med inslag av fysiska, sociala, emotionella, praktiska, estetiska och kulturella värden. Vi menade att samspelet mellan individ och utövande av idrott i olika sammanhang, var en förutsättning för förståelse och lärande inom idrottslärans fält.

Kunskapsutvecklingen krävde ur det perspektivet såväl kunskap i, om och genom kroppsligt utövande av idrott samt reflektion, analys och

teoretiserande över detsamma. Vi hade på så sätt ett konstruktivistiskt synsätt på kunskap och kunskapen skulle vara genomlevd och skapas i samspel mellan individ och omvärld. Man kan säga att varje kunskapsområde hade en egen logik och struktur som skulle undersökas genom kroppsligt deltagande men det skulle också skapas möjlighet för studenterna att utveckla förståelsen för gemensamma principer, sammanhang och strukturer inom hela ämnesområdet genom reflektion. Det i sin tur skulle ge möjligheter för kunskapande på en mer analyserande och generaliserande nivå. Vi menade att de olika kunskapsområdena inom idrottslära skulle utgöra en modell över olika logiker som hade målet att tillsammans utveckla kunskaper om:

Hälsa och välbefinnande.

Motorisk inläring och träning.

Fysik träning och prestation.

Kroppsmedvetenhet, estetik och rörelsekompetens.

Etisk och social utveckling

Studentuppgifter löses inom idrottsläran.
Foto: Studentkåren vid GIH.

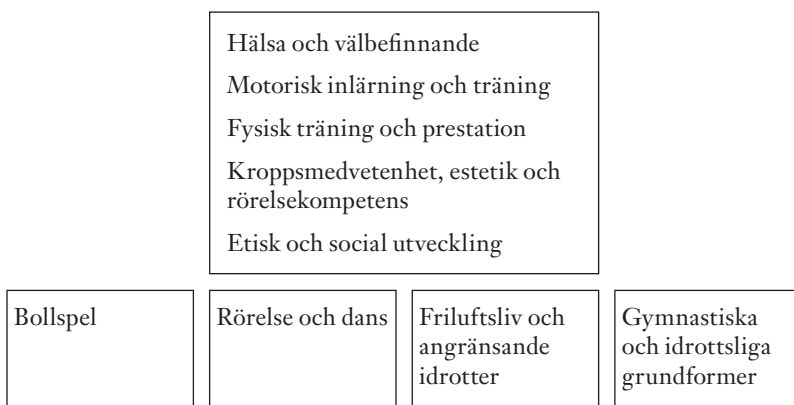
Ovanstående innebär att det genomleda perspektivet skulle sättas in i ett större sammanhang. Det var således inte det praktiska utförandet i sig som var det viktiga, utan att det praktiska utövandet dels skedde i sammanhang, dels skapade möjligheter till reflektion kring innehåll, dess mål och lärprocesser. Avsikten var alltså inte bara att skapa förståelse för de gemensamma målen och hur dessa kunde nås inom respektive område, utan också hur olika rörelsepraktiker kunde samverka för att nå de gemensamma målen. Förståelse för olikheterna mellan kunskapsom-

råderna ansåg vi också vara en kompetens som studenterna behövde utveckla. Inom samtliga kunskapsområden var därför en historisk förståelse viktig, dvs. hur och vad som påverkat en rörelsepraktiks framväxt, förändringsfaktorer och inte minst vilka krav som framtiden ställer på respektive kunskapsområde. Idrottslärans indelningar efter kunskapsområden skulle ge möjligheter för studenterna att förstå dåtid, verka i nutid liksom att kunna utveckla och anpassa kunskaperna inom de olika områdena inför framtiden. Utgångspunkten för indelning av idrottsläran utmynnade i nedanstående kunskapsområden som hölls samman av olika gemensamma logiker inom respektive idéområde.

Idrottslärans kunskapsområden indelades i fyra idéområden med underliggande logiker:

- Bollspel indelades efter spelidé, som målspel, nätspel, slag- och löpspel samt träffspel.
- Rytmik, rörelse och dans rörelse indelades i tre former; kulturell form, träningsform och expressiv form. Det kunskapsområdet be nämdes senare som rörelse och dans.
- Gymnastik och fri idrott inriktades på grundläggande rörelseformer som att gå, löpa, hoppa och kasta samt stödja, hänga, pendla, rotera, balansera, häva, åla och krypa mm.
- Friluftsliv indelades i grönt, vitt och blått friluftsliv, allt efter den miljö där friluftsliv bedrevs i kombination med förflyttningsidrotter som orientering, simning, skid- och skridskoåkning.

Idrottsläran omfattar såväl kognitiv förståelse för de utförda aktiviteterna som en kroppslig eller fysisk förståelse för aktiviteterna. Det speciella med idrottslärans kunskapsdimension är att kunskapsutveckling sker med alla sinnen och omfattar såldes upplevelser av kroppen i rörelse under utövande och lärande av olika former av idrotter. Men andra ord behöver studenterna både läsa om och verka i olika fysiska rum för att förstå och utveckla lärande inom kunskapsområdet idrottslära. Modellen nedan illustrerar de fyra kunskapsområdena och de mål som sattes för dessa att inrikta lärandet mot.

Figur 1. Modell över idrottslärans olika kunskapsområden tillsammans med de inriktningar (logiker) som idrottsläran syftade till att utveckla kunskap om.

Bollspel

Bollspelens undergrupperingar utgår bl.a. från hur spelplanen är uppdelad och vilka konsekvenser det får för deltagandet inom respektive spelform. Vid målspel agerar deltagarna på en *gemensam spelyta* och interagerar med varandra under spelprocessen. Avsikten är att få bollen i mål. Nätspel är reaktiva bollspel och *spelytan är delad* i två delar som innebär att ingen kroppskontakt förekommer eftersom deltagarna aktioner sker på var sin sida om ett åtskiljande nät. Avsikten är att *växelvis* slå bollen mot den andra ytan så att motspelaren inte kan returnera den, men spelen kan också utformas som medspel som innebär att bollen ska hållas vid liv så länge som möjligt. Vid slag- och löpspel *turas deltagarna om* med att vara på den egentliga spelplanen. Deltagarna är indelade i ett innelag respektive utelag, och utelaget reagerar på innelagets ingångsättning av spelet. Träffspel är en sorts "sida-vid-sida" spel när deltagarna agerar utan interaktion mellan sig. Deltagarna utför spelen med egna bollar och har aldrig i uppgift att ta bollen från varandra och utförandet sker aldrig på en boll som är i rörelse. Logiken för den sista gruppen av bollspel handlar om precision. De olika spelgrupperna representerar såväl interaktiva, reaktiva som repetitiva former av bollspel, som innebär träning och lärande av samspel, växelspel och in-

dividuellt agerande. Gemensamma inslag är främst social och etisk utveckling samt motorisk och fysisk inlärning och träning, förutom övriga mål. Inom området finns rika möjligheter till lärande av bollspel i form av lek.

Lärare som utvecklade kunskapsområdet var Björn Bolling och Gunnar Teng. Senare tillkom Pia Agné, Ingemar Linnéll, Lars Pihl, Anna Tidén, Claes- Göran Wallin och Dan Wiorek. I nutid har Fredrik Svanström tillkommit från SU. Betydelsefulla lärare som tidigare verkat inom kunskapsområdet har varit Bo Andersson, Calle Briandt, Ingemar Ingevik, Evy Nordström och inte minst Roland Mattson.

Rörelse och dans

Inom det här kunskapsområdet står förflyttning, estetik och rytm i fokus och det sker enskilt, parvis eller i grupp. Rörelser till musik tillför ytterligare en dimension som förstärker olika kroppsliga uttryck inom kunskapsområdet. Att följa musik eller att föra och följa varandra utgör intressanta dimensioner inom detta kunskapsområde som också tangerar konstnärliga uttryck när rörelseaktiviteterna inriktas mot den ex-

Luciadans under lärarstuderandes ledning. Foto: Studentkåren vid GIH.

pressiva dimensionen. Särskilt framträdande inom ämnesområdet är, förutom övriga utvecklingsmål, kroppsmedvetenhet, estetik och rörelsekompetens.

Kunskapsområdet utvecklades av Britt Gunnarsson, Jane Meckbach och Suzanne Lundvall. Senare tillkom Marie Nyberg, Margareta Frykman Järlefeldt och därefter Anders Frisk, Caroline Hägglöf, Helen don Lind, Anna Rosén och Eva Wedin. I nutid tillkom Anna-Lena Borgström från SU. Även detta kunskapsområde har intressanta historiska rötter med unika reformpedagoger som Elin Falk, Eli Björkstén och Maja Carlqvist som har påverkat kunskapsområdet och utbildningen på GIH. Grunder inom kunskapsområdet har lagts av Ulla Berg, Stina Ljunggren, Vanja Webjörn, Margareta Zaetréus och Sture Pettersson som satte musik till rörelserna. Tidigare verkade Anna-Lisa Näsmark och Tora Amylong inom detta kunskapsområde.

Friluftsliv med tillhörande idrotter

GIH har valt att hålla samman friluftsliv med aktiviteter som simning, orientering, skid- och skridskoåkning inom ett kunskapsområde. De valda idrotterna är grundtekniker vid förflyttning inom friluftslivets olika former. Anledningen till den valda logiken är att deltagarna måste kunna orientera sig och finna sin väg, kunna förflytta sig över snö och is samt kunna utföra friluftsliv på ett säkert sätt vid vatten. Kännetecknade för hela kunskapsområdet är att aktiviteterna har en lång historisk bakgrund i de nordiska länderna och kan utövas långt upp i åldrarna och att arenan är naturen. I samband med friluftsliv finns stora möjligheter att utveckla såväl ledarskap som grupprocesser i olika miljöer samtidigt som insikter om olika utemiljöers betydelse för hälsa och välbefinnande kan konkretiseras. Förutom detta tillkommer den motoriska och fysiska dimensionen vid lärande av simning, skid-, och skridskoåkning.

Lärare som utvecklade ämnesområdet inom den idrottsdidaktiska institutionen har varit Jan Anders Aspelin, Anders Forsberg, Eva Kraepelien-Strid, Christina Hård af Segerstad, Gunnar Teng, Carl Johan Thorell, Anna Tidén samt Jan Seger och Johnny Nilsson från den idrottsvetenskapliga institutionen. Under några år ingick även Hervor Ranestål i friluftslivgruppen. Senare tillkom Kerstin Stenberg och i nutid har

lärare tillkommit från SU som Johan Arnegård, Erik Backman, Charlott Bürger Beckström och Annika Semb Granhed. Den som lade grunden för undervisning i friluftsliv på GIH var Sune Welin. Inom övriga idrotter med friluftslivsanknytning verkade förutom Sune Welin, lärare som Paul Högberg, Calle Briandt, Mona-Lisa Crispin, Eva Ekstam, Anders Eriksson, Britt Lundqvist, Roland Mattsson och Ann-Marie Östman samt en yngre kader som Bo Andersson, Johnny Nilsson och Gunnar Teng.

Gymnastik och friidrott

Mänskliga former för rörelse är grunden inom detta kunskapsområde. De olika grundformerna för rörelse har i utvecklad form etablerats som friidrott och gymnastik. Kroppen utför olika rörelser som antingen sker enbart med kroppen eller tillsammans med redskap eller med redskap som förlängning av rörelseutförandet. Kort kan idéområdet sammanfattas av en logik som handlar om rörelser med eller utan redskap. Fysisk liksom motorisk träning med inslag av koordination, kraft och uthållighet är gemensamt inslag. Kunskapsområdet omfattar intressant historiska aspekter om träning och kroppskontroll som går tillbaka till såväl Linggymnastiken som till antikens idrottsformer.

De lärare som verkade för utveckling inom detta område var Stig Lindvall, Suzanne Lundvall, Jane Meckbach, Marie Nyberg och Tage Sterner, senare tillkom Rudi Zangel, Elin Buchar och Eva Fors. Kunskapsområdet redskapsgymnastik hade innan dess utvecklats av Claes Thoresson, Ulf Almgren, Bertil Dunberger, Anders Eriksson och Ralf Lindgren och på den kvinnliga sidan av Ulla Berg, Vanja Webjörn, Liljan Zethraeus och Britt Gunnarsson. Inom området friidrott efterträddes Olle Ljunggren av Jan Seger.

Idrotteket

Skriftserien *Idrotteket* är en skriftserie som Björn Bolling utvecklade tillsammans med lärarna på den idrottsdidaktiska institutionen mellan åren 1992-1997. Jag nämner några av de inriktningar som behandlades i

skriftserien som fortfarande används i undervisningen. Skriftserien omfattade texter om allmän bollspelsdidaktik, bollspelens framväxt samt särskild didaktik i målspel och nätspel. Vidare omfattade skriftserien didaktik i slag- och löpspel samt didaktik för barn och bollspel med olika bollspelslekar. Inom rytmik-, rörelse- och dansområdet utvecklades didaktik med inriktning på den kulturella formen, den expressiva formen och på träningsformen men också inom området pedagogiskt drama. Didaktik med inriktning på allsidig rörelseutveckling bearbetades inom det gymnastiska kunskapsområdet. I övrigt hänvisas till GIH:s bibliotek för den som vill få inblick i skriftserien Idrotteket.

Fortsatt utveckling

Idrottslära fortsatte att utvecklas under senare år genom olika projekt och försök inom utbildningens ramar, bl.a. kan nämnas att mobilkameras användning vid rörelseanalyser på lärarprogrammet. Avsikten var att utveckla studenternas analysförmåga samt utveckla didaktiska modeller för omedelbar feedback. På samtliga program tillämpas kunskaper om ledarskap i samband med friluftsliv men det tillämpas också kunskaper om pulsmätning och energiförbrukning vid utbildning i fjällmiljö på tränarprogrammet. Inom dansområdet utvecklades den expressiva formen på såväl hälsopedagogprogrammet som på lärarprogrammet. Och på lärarprogrammet togs parkour upp som ett moment inom gymnastiken och synen på bollspel vidgades i grundkursen genom laborationer med olika bollspel i lekform samt genom projektet "Reclaim the game". I senare kurser infördes workshops i bollspel, när studenterna kritiskt granskade relationen mellan innehåll, mål och metod. Inom området friluftsliv utvecklades friluftsliv på is med skridskoturer i skärgårdsmiljö och vid nordiska kurser genomfördes mer avancerade skridskoturer med övernattnings på kobbar och skär. Orienteringsmomentet knöts samman med friluftslivsundervisningen men kompletterades också med orientering i stadsmiljö. Långturer på skidor i Kebnekaiseområdet bestod genom åren men utbildning i vinterfriluftsliv bedrevs också i Vemdalen, Tärnaby, Ammarnäs, Björnrike och Vålådalen. Idag genomförs vinterutbildningen i Ramundberget och i Björkliden. Inom utbildningen har längdåkning på skidor fått en mer central plats än under tidigare år.

Friluftgruppen har genomfört en seminarierie om friluftsliv som har utmynnat i ny undervisningslitteratur inom kunskapsområdet. Bollspelsområdet har utvecklats inom ramen för det Skandinaviska nätverket i bollspel som genomförts årligen sedan 2003. I nätverket ingår universitet och högskolor från Norge, Danmark och Sverige. Det samarbetet har utmynnat i en bok om bollspelsundervisning ur ett skandinaviskt perspektiv, som används vid bollspelsundervisningen i såväl Sverige, Norge som Danmark. Gymnastiken har ett etablerat samarbete med Syddansk universitet i Odense och lärare inom dansområdet deltar flitigt i internationella workshops, seminarier och utbildningar.

En avhandling om innehållet i utbildningarna på GIH lades fram med namnet *Ett ämne i rörelse* (Lundvall & Meckbach 2003). Licentiatuppsatsen *Uppdrag samspel* (Teng 2013) behandlade elevers samspele-kunnande i ämnet idrott och hälsa. Under 2015 planeras en avhandling om allsidig rörelsekompetens av Anna Tidén.

Idrottslärans placering i det akademiska ämnet idrott

Det akademiska ämnet idrott består av tre kunskapsområden: humanbiologi, idrottslära och humaniora/samhällsvetenskap. GIH har en bred definition av ämnet idrott:

Med idrott avses all fysisk aktivitet genomförd med målet att främja fysisk och psykisk hälsa, rekreation, tävlingsprestation och estetisk upplevelse. Idrott som högskoleämne uppstår och utvecklas i samspelet mellan utövning av idrott och tillämpning av främst medicinsk, naturvetenskaplig, samhällsvetenskaplig och humanistisk kunskap (Idrotts-högskolans utredningsgrupp 1995).

Vid studier av idrott på högskolenivå sker utbildningen från grundnivå till avancerad nivå och därefter sker utbildning i idrottsvetenskap på forskarnivå med forskningsmetodik och fördjupningskurser med olika inriktningar. Kravet för att få inrätta kandidatexamen i idrott om 120 poäng (180 hp) var att de tre delarna, humanbiologi, idrottslära och humaniora/samhällsvetenskap återkom på samtliga nivåer inom grundutbildningen för att sedan avslutas med ett examensarbete. Avsikten var att säkerställa kravet på bredd och djup inom det nyinrättade akademiska ämnet idrott. De tre kunskapsområdena är olika till sin karaktär och

utvecklar kunskap om idrott ur olika perspektiv, därför skulle de tre ämnesområdena återfinnas på samtliga nivåer i utbildningen.

För idrottslärans del innebar det kravet att 10 poäng (15hp) idrottslära ingick som en av tre delar under det första studieåret, som var ett basår. Därefter tillkom 15 poäng (22,5 hp) och under det sista studieåret fanns olika valbara fördjupningskurser i idrottslära om 5 poäng (7,5 hp). Senare när lärarutbildningen separerades från hälsopedagogprogrammet och tränarprogrammet fördelades poängen inom lärarprogrammet enligt mönstret 15hp + 15 hp på grundnivå för att avslutas med 15 hp på avancerad nivå. Av den totala utbildningen på GIH har idrottslära genom åren bestått av ca 30 poäng (45hp). Innan GIH fick rätt att utfärda kandidatexamen bestod det innehållet av idrottsgrenarnas metodik men de sista 25 åren har innehållet varit fördelat på fyra idéområden som tillsammans utgör ämnesområdet idrottslära som återkommer med olika inslag och ur olika perspektiv på olika nivåer.

En fråga som framtiden får utvisa är vilken väg det akademiska ämnet idrott kommer att ta. Kommer idrott att studeras med eller utan inslag av kunskaper om rörelse i handling?

Referenser

- Annerstedt, C. (1991). *Idrottslärarna och idrottsämnet*. Utveckling, mål, kompetens- ett didaktiskt perspektiv. Göteborg: ACTA Universitatis Gothoburgensis.
- Arnold, P. (1979). *Meaning in movement in sport and physical education*. London: Heinemann.
- Arfwedsson, G. & Arfwedsson, G. (1991). *Didaktik för lärare*. Didactica 1. Stockholm: HLS Förlag.
- Arfwedsson, G. & Arfwedsson, G. (1995). *Normer och mål i skolan och undervisning*. Några perspektiv hämtade från tysk didaktik. Didactica 4. Stockholm: HLS Förlag.
- Blankertz, H. (1987). *Didaktikens teorier och modeller*. Stockholm. HLS Förlag.
- Bolling, B. (1992-1997). *Idrotteket*. Stockholm: GIH (ISSN 1400 – 5131).
- Englund, T. (1984). *Didaktik, vad är det?* Uppsala: Uppsala universitet.
- Lundvall, S., Meckbach, J. (2003). *Ett ämne i rörelse*. Stockholm: HLS Förlag.
- Lundvall, S. red (2011). *Lärande i friluftsliv*. Stockholm: GIH.
- Ronglan, T., Halling, A., Teng, G. (2009). *Ballspil over grenser*. Oslo: Akilles.
- SOU 1990:3 *En idrottsbögskola i Stockholm – struktur, organisation och resurser för en självständig högskola på idrottens område*.

Teng, G. (2013). *Uppdrags samspel*—en studie om elevers samspelskunnande i ämnet idrott och hälsa. Göteborg: Göteborgs universitet.